

**Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk**

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK ZOOTECNICZNYCH
I AKWAKULTURY

Biuletyn Informacyjny

kwartalnik II

Nr 2/2022

Warszawa, 2022

Szanowni Państwo,

Szczęśliwe dni są wtedy, jeśli możemy spotkać na swojej drodze takich ludzi jak my i realizować swoje pasje. Słowa te wypowiedziane kiedyś przez Andrzeja Wajdę wydają się być dobrym komentarzem do kilku tekstów w tym numerze Biuletynu. Spotkanie dobrych ludzi, mądrych mentorów, jest jednym z podstawowych warunków sukcesów naukowych. Ta radosna refleksja towarzyszy z pewnością laureatom przyznanych po raz drugi nagród i wyróżnień KNZiA. W ten nurt wpisują się również spotkania młodych adeptów

nauki: I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”, I WARSZTATY DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii” oraz III Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych „ŚRODOWISKO-ROŚLINA-ZWIERZĘ-PRODUKT”. Ostatnio miały również miejsce doniosłe uroczystości, będące doskonałym potwierdzeniem pięknych realizacji badawczych aspiracji: nadania godności honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu, a także jubileusz 50-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. dr. h.c. mult. Zygmunta Litwińczuka, korespondujący z 70-leciem utworzenia Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła i konferencją międzynarodową na temat roli rodzimych ras w szeroko rozumianej bioróżnorodności.

Nie brakowało również wielkich debat o przyszłości rolnictwa oraz zootechniki i rybactwa. Pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej, odbył się III Kongres Zootechniki Polskiej. Ważnym wydarzeniem wpisującym się w europejski dyskurs było seminarium, organizowane przez trzy Komitety Naukowe PAN, na temat rolnictwa regeneracyjnego, postrzeganego jako alternatywy dla coraz bardziej kontestowanego Europejskiego Zielonego Ładu. Na IX w tej kadencji posiedzeniu, Komitet podjął decyzję o rekomendowaniu obowiązkowego programu nauczania przedmiotu dobrostanu zwierząt dla studentów zootechniki i kierunków pokrewnych. To niezwykle istotny element w systemie edukacji, wychodzący naprzeciw oczekiwaniom społecznym.

Tomasz Szwaczkowski

W numerze

1. Wydarzenia	3
2. Z prac bieżących Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN ...	4
3. III Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych „ŚRODOWISKO-ROŚLINA-ZWIERZĘ-PRODUKT”	7
4. I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”	8
5. I WARSZTATY DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii”	12
6. XVII Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w skokach przez przeszkody	13
7. Nadanie tytułu honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu	15
8. Seminarium Rolnictwo Regeneracyjne w Europie	19
9. III Kongres Zootechniki Polskiej	20
10. Uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej twórcę i organizatora Wydziału Hodowli Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW Prof. dr. hab. Władysława Hermana	30
11. Konferencja Międzynarodowa pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych” połączona z Jubileuszem 50-lecia pracy naukowej Prof. dr hab. dr h.c. multi Zygmunta Litwińczuka oraz 70-leciem Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła	31
12. Sympozjum Naukowe pt. „Żywność w XXI wieku – innowacje czy powrót do tradycji”	35
13. Stopnie i tytuły naukowe	40
14. <i>Pro memoria</i>	43
15. Kalendarium konferencyjne	47

1. Wydarzenia

Jubileusz 70-lecia Polskiej Akademii Nauk świętowano 10 czerwca br. w pięknej plenerowej scenerii Ogrodu Botanicznego PAN – Centrum Zachowania Bioróżnorodności Biologicznej w Powsinie. Otwarcia alei Polskiej Akademii Nauk dokonał prof. dr hab. Jerzy Duszyński. „Marka PAN” była tematem referatu przedstawionego przez prof. dr hab. Iwonę Hoffmann (z Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Po wystąpieniach zaproszonych gości, odbyła się dyskusja panelowa na temat książki „W poszukiwaniu lepszego świata. 20 opowieści o postaciach nauki”. Następnie zebrani wysłuchali pięknego koncertu fortepianowego, po czym był czas na nieformalne rozmowy towarzyskie.

***

Po raz 17 Minister Edukacji i Nauki uhonorował stypendiami wybitnych młodych adeptów nauki. Wśród wyróżnionych znaleźli się laureaci reprezentujący dyscyplinę naukową zootechnika i rybactwo: dr Agnieszka Mostek-Majewska z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, dr Alicja Kowalczyk z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, dr Michał Szlis z Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielańskiego Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie oraz dr Paulina Maria Opyd z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

***

Walne zebranie Polskiego Towarzystwa Genetycznego, odbywające się podczas VI Polskiego Kongresu Genetyki w Krakowie w dniach 27-30 czerwca 2022 roku, dokonało wyboru nowych władz. Wśród wybranych znaleźli się także przedstawiciele zootechniki i rybactwa. Funkcję Prezesa powierzono prof. dr hab. Monice Bugno-Poniewierskiej (z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie), a wiceprezesów: prof. dr hab. Brygidzie Ślaskiej (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie) i prof. dr hab. Izabeli Szczerbal (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu). Członkiem Komisji ds. Nagród wybrany został prof. dr hab. Stanisław Kamiński (z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie), a przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego – prof. dr hab. Marek Świtoński (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu).

***

Dr Ewa Sell Kubiak, z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, została wybrana prezydentem Komitetu Stałego World Congress on Genetics Applied to Livestock Production na kadencję 2022-2026. Kongres odbył się w dniach 3-8 lipca w Rotterdamie. Komitet składa się obecnie z 23 członków, reprezentujących wszystkie zamieszkałe kontynenty. W przeszłości członkami tego gremium byli: prof. dr hab. Andrzej Żarnecki z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie / Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie (1994-2002), prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (2002-2010),

prof. dr hab. Joanna Szyda z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (2010-2018) i dr Ewa Sell-Kubiak (2018-2022).

***

Na stronach internetowych Komitetu dostępne są przygotowane obydwie raporty: OSIĄGNIĘCIA I PERSPEKTYWY DYSCYPLINY NAUKOWEJ ZOOTECHNIKI I RYBACTWO oraz STAN EDUKACJI ZOOTECHNICZNEJ I RYBACKIEJ W POLSCE.

2. Z prac bieżących Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Dziewiąte posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury odbyło się w WARSZAWIE w Pałacu Staszica w dniu 19 maja 2022 roku. W pierwszej części spotkania wykład na temat „Zwierzęta w kulturze i sztuce” wygłosił dr Krzysztof Duda – Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie.

W drugiej części spotkania Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski pogratulował Pani dr hab. Monice Michalczyk, prof. SGGW organizacji dwóch konferencji: I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”, która odbyła się 11 maja 2022 r. oraz WARSZTATÓW DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii”, które odbyły się 12 maja 2022 r. Przewodniczący poinformował zebranych, że w dniu 18 maja 2022 roku w Lublinie odbyła się Uroczystość nadania tytułu honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Panu prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu z Wydziału Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Przewodniczący pogratulował Panu

Fot. Dr Krzysztof Duda (fot. Anna Wójcik)

Fot. Od lewej: prof. hab. Eugeniusz Grela, prof. dr hab. Ewa Łukaszewicz, prof. dr hab. Jan Niemiec, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

profesorowi Zbigniewowi Jaworskiemu tego zaszczytnego tytułu oraz pogratulował Pani Dziekan Wydziału Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Brygidge Ślaskiej znakomicie zorganizowanej uroczystości.

Rozstrzygnięcie konkursu o Nagrodę KNZiA przedstawiła prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś. Pani Profesor przedstawiła regulamin konkursu o Nagrodę KNZiA oraz cztery zgłoszone wnioski. Uznano, że dwa z nich charakteryzowały się wybitnymi walorami poznawczymi oraz dużym potencjałem wdrożeniowym. Nagroda Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury za rok 2021 została przyznana Zespołowi w składzie: prof. dr hab. Dariusz Mikulski, prof. dr hab. Katarzyna Ognik, dr hab. Paweł Konieczka, dr hab. Magdalena Krauze, dr Anna Stępniewska, dr Ewelina Cholewińska, dr Bartłomiej Tykałowski, prof. dr hab. Zenon Zduńczyk, prof. dr hab. Jerzy Juśkiewicz za osiągnięcie naukowe: Antyoksydacyjne i immunostymulujące oddziaływanie zróżnicowanych poziomów i wzajemnego stosunku lizyny, argininy i metioniny w mieszankach dla indyków rzeźnych. Podobnie jak w ubiegłym roku przyznano wyróżnienie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury. Wyróżnienie to otrzymał Zespół w składzie: prof. dr hab. Andrzej Cierieszko, dr Sylwia Judycka, dr hab. Joanna Nynca, dr hab. Mariola Dietrich, dr hab. Daniel Źarski D., mgr inż. Ewa Liszewska za osiągnięcie naukowe: Opracowanie wystandaryzowanej metody kriokonserwacji nasienia ryb.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski pogratulował nagrodzonym i wyróżnionym oraz złożył życzenia kolejnych sukcesów naukowych. Ponadto poinformował,

że uroczyste wręczenie nagrody i wyróżnienia planowane jest na plenarnym posiedzeniu Komitetu w dniu 13 października 2022 r. w Pałacu S. Staszica w Warszawie. Jednocześnie przypomniał, że zgodnie z Regulaminem Nagrody KNZiA, laureaci zobowiązani są do wygłoszenia referatu prezentującego osiągnięcie na posiedzeniu plenarnym Komitetu.

W dalszej kolejności Pani prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk, Przewodnicząca Komisji Dobrostanu Zwierząt i Jakości Produktów Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk przedstawiła rekomendacje w sprawie obligatoryjnego programu nauczania przedmiotu dobrostanu zwierząt dla studentów zootechniki i kierunków pokrewnych. W wyniku przeprowadzonej dyskusji zaproponowano, aby w rekomendacji były podane proponowane zagadnienia do realizowania w ramach tego przedmiotu:

Treści wykładów: Aspekty prawne i etyczne dobrostanu zwierząt. Sposoby traktowania zwierząt w zależności od religii, filozofii i poziomu cywilizacji. Definicje dobrostanu, homeostazy, adaptacji. Zasady 5 wolności i możliwości ich praktycznej realizacji. Znaczenie dobrostanu zwierząt w chowie i hodowli zwierząt. Kryteria i metody oceny dobrostanu zwierząt. Podstawowe zobowiązania rolników dotyczące ochrony i behawioryzmu zwierząt. Zakres zobowiązań i norm dotyczących ochrony zwierząt. Standardy utrzymania i dobrostan zwierząt. Problemy dobrostanu zwierząt. Dobrostan zwierząt w czasie transportu. Problemy dobrostanu w akwakulturze.

Treści ćwiczenia: Główne problemy dobrostanu zwierząt. Wady i zalety systemów utrzymania zwierząt.

Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował o przygotowywanej ocenie Komitetu za okres dwuletni, który należy złożyć do 30 czerwca 2022 roku. Następnie zaprosił członków Komitetu do uczestnictwa w Seminarium nt. ROLNICTWA REGENARYCYJNEGO na 25 maja w Pałacu Staszica w formie hybrydowej.

Pan prof. dr hab. Roman Niżnikowski serdecznie zaprosił do udziału oraz poinformował członków KNZiA o stanie przygotowań do III Kongresu Zootechniki Polskiej. Kongres miał się odbyć w Warszawie w dniach 9-10 czerwca 2022 roku w Centrum Kongresowym BOSS. Organizatorami Kongresu jest Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury oraz Polskie Towarzystwo Zootechniczne. Jednocześnie krótko przybliżył członkom Komitetu historię Pałacu Staszica, w którym nasz Komitet miał po raz pierwszy posiedzenie plenarne.

Pani prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk poinformowała o funkcjonowaniu strony KNZiA na portalu społecznościowym Facebook i poprosiła o systematyczne przesyłanie informacji do zamieszczania na tej stronie.

Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował, że planowane są webinaria przygotowane we współpracy z Komitetem Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu. Ponadto Przewodniczący poinformował, że Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN otrzymał od Przewodniczącego Rady Narodowego Centrum Nauki prof. dr. hab. Jacka Kuźnickiego, negatywną odpowiedź na nasze pismo z dnia 8 lutego 2022 w sprawie utworzenia odrębnego panelu NCN do oceny projektów z tej dziedziny.

Ostatnią sprawą poruszoną na posiedzeniu był stan przygotowań do wydania Raportów KNZiA.

Opracowała: prof. dr hab. Anna Wójcik

3. III Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych organizowane w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie pod hasłem „ŚRODOWISKO-ROŚLINA-ZWIERZĘ-PRODUKT”

W dniu 21 kwietnia 2022 r. odbyło się III Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych organizowane w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie pod hasłem „ŚRODOWISKO-ROŚLINA-ZWIERZĘ-PRODUKT”. Konferencję przeprowadzono w formie on-line. Podczas obrad można było zapoznać się z pracami naukowymi z wielu obszarów nauk przyrodniczych, przygotowanych i zaprezentowanych przez 246 studentów z 21 krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich w siedmiu panelach tematycznych: Agrobioinżynierii, Medycyny Weterynaryjnej, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Inżynierii Produkcji, Nauk o Żywności i Biotechnologii, Biologii Środowiskowej.

Fot. Otwarcie III Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych – na zdjęciu: JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk; Prorektor ds. Studenckich i Dydaktyki – dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni; Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – prof. dr hab. Marek Babicz, prof. dr hab. Krzysztof Tomczuk (Fot. M. Niedziółka)

Prezentacje i postery oceniały komisje konkursowe, które podjęły decyzje o przyznaniu nagród i licznych wyróżnień. Wszystkie prace prezentowane w ramach III Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych wydano w formie e-książki streszczeń: <https://up.lublin.pl/wp-content/uploads/2022/04/III-MIEDZYNARODOWE-SYMPOZJUM-STUDENCKICH-KOL-NAUKOWYCH-2.pdf>. Nadesłano również 100 rozdziałów monografii, które opublikowane w formie wydawnictw monograficznych będą stanowiły świadectwo aktywności naukowej studentów.

Wydarzenie Patronatem Honorowym objęli: Minister Edukacji i Nauki, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewoda Lubelski Lech Sprawka, Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk, JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Patronat medialny objęły: Telewizja Polska S.A. Oddział w Lublinie – TVP3 Lublin, Polskie Radio Lublin, Dziennik Wschodni.

Tegoroczną edycję III Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych wsparły towarzystwa naukowe: Polskie Towarzystwo Agronomiczne, Oddział w Lublinie; Polskie Towarzystwo Inżynierii Rolniczej, Oddział w Lublinie; Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Oddział w Lublinie; Polskie Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Oddział w Lublinie; Polskie Towarzystwo Technologów Żywności, Oddział w Lublinie; Polskie Towarzystwo Zootechniczne, Koło w Lublinie; Polskie Towarzystwo Zoologów.

III Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych pozwoliło na prezentację aktywności badawczej młodych naukowców, jak też na upowszechnienie nauki poprzez wymianę poglądów, doświadczeń i praktycznej wiedzy na temat aktualnych wyzwań naukowych Polsce i na świecie.

Opracował: prof. dr hab. Marek Babicz

4. I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”

W dniu 11 maja 2022 r. odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”, która jest inicjatywą mającą na celu stworzenie płaszczyzny pozwalającej na wymianę wiedzy i doświadczeń studentów kierunków studiów pokrewnych z zootechniką i akwakulturą. Konferencja odbyła się w formie on-line za pośrednictwem platformy MS Teams.

Konferencję zorganizował Instytut Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Koło Naukowe Hodowców Zwierząt Gospodarskich działające przy Wydziale Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW w Warszawie we współpracy z Polskim Towarzystwem Zootechnicznym im. Michała Oczapowskiego. Patronat Honorowy Konferencji objął Prorektor ds. Dydaktyki prof. dr hab. Jarosław Gołębiowski, natomiast patronatu merytorycznego udzielił Komitet

Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk oraz Stowarzyszenie Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA. Patronatu udzielili także Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polski Związek Hodowców Koni, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, natomiast patronat medialny udzielony został przez: Przegląd Hodowlany, Polskie Drobiarstwo, Trzoda Chlewna, Farmer.pl, Fauna & Flora, Hodowca i Jeździec.

Obrady rozpoczęły się uroczystym otwarciem konferencji oraz powitaniem gości przez Zastępcę Dyrektora Instytutu Nauk o Zwierzętach dr hab. Monikę Michalczuk, prof. SGGW, Prorektora ds. współpracy międzynarodowej dr hab. Martę Mendel, Dziekan Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt prof. dr hab. Justynę Więcek, Przewodniczącą Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, prof. dr hab. Annę Wójcik oraz Przewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego.

Po oficjalnych przemowach zaproszeni goście wygłosili niezwykle interesujące wykłady:

- dr hab. Marcin Lis, prof. URK – „What’s new in egg incubation?”
- dr hab. Tomasz Sakowski, prof. IGBZ PAN – „Results of the realized projects within the frame of Era-Net, Core Organic and Horizon 2020 calls”
- dr hab. Justyna Batkowska, prof. UPL – „Stability of the quality traits of table eggs in relation to the method of their storage”.

Podczas Konferencji przedstawiono 32 doniesienia w 3 sekcjach: Żywienie Zwierząt, Dobrostan i Zdrowie Zwierząt oraz Interdyscyplinarna. Uczestnicy reprezentowali 4 kraje: Polskę, Irak, Pakistan oraz Wielką Brytanię i 13 uczelni: Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Uniwersytet w Nottingham, Uniwersytet Badawczy w Nottingham, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Weterynarii i Nauk o Zwierzętach Jhang, Uniwersytet Gomal, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Salahaddin – Erbil.

Dziękujemy za wszystkie przesłane i zaprezentowane doniesienia. Po wysłuchaniu doniesień Komisje oceniające wyłoniły w każdej Sekcji 3 najlepsze wystąpienia:

Sekcja Żywienie Zwierząt

I miejsce

“Using long cut length chaff technology in cattle feeding and its effect on a milk yield”

**Bogumiła Nowak, Aleksandra Szejner, Maria Skorupka, Beata Wyrwał,
Julia Puchalska*, Jakub Światłowski**

Poznan University of Life Sciences, Department of Animal Nutrition

II miejsce

“Evaluating gut pH and gizzard fibre content of 21day old broiler chicks of varying bodyweight”

Chinwendu, Lorrita Elvis-Chikwem*, Emily, Burton, Gavin, White and Cormac, O’Shea

School of Bioscience, University of Nottingham,

School of Animal, Rural and Environmental Sciences, Nottingham Trent University

III miejsce

“The effect of supplementation of *Tenebrio molitor* and *Zophobas morio* full-fat meals in broiler chickens’ diets on the mineralization and selected morphological parameters of tibia bones”

Marcelina Chudyk*, Małgorzata Badura, Piotr Szymkowiak, Paula Skrzypczak, Rumman Aslam

Poznan University of Life Sciences, Department of Animal Nutrition

oraz

“Proximate composition of edible insects species used in animal nutrition”

Jagoda Kępińska-Pacelik*, Wioletta Biel

West Pomeranian University of Technology in Szczecin, Department of Monogastric Animal Sciences, Division of Animal Nutrition and Food

Sekcja Dobrostan i Zdrowie Zwierząt

I miejsce

“Pig housing systems as a factor determining the level of harmful gases in a piggery”

Dominik Kowalik*, Anna Zalewska, Patrycja Ciborowska

Warsaw University of Life Sciences, Faculty of Animal Breeding, Bioengineering and Conservation

II miejsce

“The influence of equine physiotherapy on their welfare according to the owners of riding horses”

Katarzyna Madej*, Martyna Grabowska

Warsaw University of Life Sciences, Faculty of Animal Breeding, Bioengineering and Conservation

III miejsce

“Identification of mutation in the IL2RG gene in a Pembroke Welsh Corgie domestic dog”

Julia Osypiuk*, Aleksandra Filipek, Joanna Gruszczyńska

Warsaw University of Life Sciences, Scientific Association of Experimental and Laboratory Animals

Sekcja Interdyscyplinarna

I miejsce

“Aquaculture of sturgeon fish – intensification of production and fish welfare”

Rafał Wild*, Dobrochna Adamek-Urbańska

Warsaw University of Life Sciences, Institute of Animal Science, Department of Ichthyology and Biotechnology in Aquaculture

II miejsce

“The use of VR technology for better animal future”

Jan Waligórski*

Jagiellonian University, Department of Philosophy

III miejsce

“Conditions and intensity of Polish konik horses’ exploitation in equestrian tourism on example of Izery Stud Farm”

Alicja Willmann*

Warsaw University of Life Sciences, Faculty of Breeding, Bioengineering and Animal Protection

W imieniu Komitetu Organizacyjnego dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie, aktywność i miłą atmosferę. Dziękujemy także członkom Komisji za wnikliwą ocenę przesłanych prac, wybór najlepszych doniesień w poszczególnych obszarach tematycznych. Państwa praca była niezwykle pomocna podczas organizacji tego wydarzenia. Serdecznie gratulujemy wszystkim laureatom wyboru tematu, poziomowi przygotowania prezentacji i jej wygłoszenia. Życzymy Państwu dalszych sukcesów naukowych.

Już dziś zapraszamy na przyszłoroczną czyli II Międzynarodową Konferencję Naukową „Studenci w Zootechnice i Akwakulturze – wyzwania i badania”.

Opracowała: dr hab. Martyna Batorska

5. I WARSZTATY DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii”

W dniu 12 maja 2022 r. odbyły się WARSZTATY DLA DOKTORANTÓW pod tytułem „Badania naukowe w czasie pandemii” dające możliwość poszerzenia wiedzy o prowadzeniu badań naukowych przez młodych badaczy z różnych uczelni w kraju. Organizatorem wydarzenia był Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN we współpracy z Instytutem Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie. Patronat nad wydarzeniem objął JM Rektor SGGW prof. dr hab. Michał Zasada. Patronatu merytorycznego udzielili również prof. dr hab. Anna Wójcik z Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego, prof. dr hab. Krzysztof Kozłowski z Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA oraz dr inż. Marta Gajewska z Polskiego Towarzystwa Nauk o Zwierzętach Laboratoryjnych PolLASA. WARSZTATY odbyły się on-line za pośrednictwem platformy MS Teams.

Otwarcia WARSZTATÓW dokonali: JM Rektor prof. dr hab. Michał Zasada, dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW, przewodnicząca Komitetu Naukowego, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, wiceprzewodniczący Komitetu Naukowego, oraz dr inż. Marta Gajewska z Polskiego Towarzystwa Nauk o Zwierzętach Laboratoryjnych PolLASA.

Wykład o „Doświadczeniach na zwierzętach – projektowanie i aspekty formalne” wygłosiła dr inż. Monika Mikulska, sekretarz II Lokalnej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach SGGW, zwracając szczególną uwagę na prawidłowe planowanie badań i dzieląc się ze słuchaczami praktycznymi wskazówkami dotyczącymi składania wniosków do LKE. Prof. dr hab. Marek Łukaszewicz z Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu podzielił się ze słuchaczami swoim wieloletnim doświadczeniem w pracy naukowej oraz redakcji czasopisma naukowego. Omówił „Statystyczne aspekty planowania eksperymentów na zwierzętach oraz interpretacji i prezentacji wyników”. Następnie prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz, Z-ca Dyrektora ds. Nauki oraz Redaktor naczelny czasopisma *Annals of Animal Science* (Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Balicach) zapoznał młodych naukowców z zasadami publikowania artykułów naukowych, bazami czasopism, oceną pracowników i jednostek, oraz zasadami przygotowania manuskryptów i omówił procedury redakcyjne.

Ostatni wykład wnoszący aspekt wdrożeniowy badań naukowych wygłosił Pan dr hab. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW i Dyrektor Instytutu Nauk o Zwierzętach SGGW na temat „Komercjalizacji wyników badań naukowych w praktyce – czy warto się tym zajmować?”

W podsumowaniu WARSZTATÓW DLA DOKTORANTÓW dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski i dr hab. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW zgodnie potwierdzili, że ich cel został osiągnięty. Zdobyte przez uczestników informacje na pewno będą przydatne w planowaniu, prowadzeniu, publikowaniu badań oraz wdrażaniu ich wyników.

W WARSZTATACH uczestniczyło 76 osób, reprezentujących 5 uczelni i 2 instytuty badawcze, w tym SGGW w Warszawie (42 osoby), Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (14 osób), Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie (6 osób), Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (5 osób), Instytut Zootechniki PIB (5 osób), Politechnika Bydgoska (2 osoby) i Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach (2 osoby).

Opracowała: dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW

6. XVII Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w skokach przez przeszkody przeszły do historii...

W dniach 14-15.05.2022 r. w Ośrodku Jeździeckim Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbyły się XVII Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego oraz Zawody Regionalne i Towarzyskie w skokach przez przeszkody. Głównym organizatorem i gospodarzem Wydarzenia była Katedra Hodowli i Użytkowania Koni Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. Zawody rozegrano pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego oraz JM Rektora UP w Lublinie prof. dr hab. Krzysztofa Kowalczyka. Patronat medialny nad Wydarzeniem objęła TVP Lublin, Radio Lublin oraz Dziennik Wschodni i kwartalnik Hodowca i Jeździec. Wśród patronów i sponsorów znalazł się Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Totalizator Sportowy, Polski Związek Hodowców Koni, Lubelski Związek Hodowców Koni, Soymax Żywnienie i Profilaktyka, Małopolska Hodowla Roślin, Sklep Jeździecki Cztery Podkowy, Sklep Jeździecki Azdar, Podkowa – Sprzęt i Suplementy, Skłodowski Sp. z o.o., Firma Budowlana Texom, Stowarzyszenie Polska Ekologia, Ziemiński Marek – Transport i Roboty Ziemne.

Rywalizację zawodników podziwiał m.in. Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Zbigniew Wojciechowski, Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, członek Rady Nadzorczej Totalizatora Sportowego Edward Sidoruk, dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni – Prorektor ds. Studenckich i Dydakty-

Fot. Własność Katedry Hodowli i Użytkowania Koni Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP w Lublinie

ki, dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, dr hab. Adam Waśko, prof. uczelni – Prorektor ds. Rozwoju i Uczelni, Dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki prof. dr hab. Brygida Ślaska, mgr inż. Bartłomiej Orzechowski – Zastępca Kanclerza, mgr inż. Marek Mirosław – Zastępca Kanclerza, były Prezes Polskiego Jockey Clubu – dżokej Andrzej Wójtowicz.

W zawodach wzięło udział łącznie 100 koni, przez dwa dni rozegrano 20 konkursów o wysokości przeszkód od 50 do 125 cm. Komisja sędziowska oceniała zawodników w konkursach z trafieniem w normę czasu, dwufazowych, dwunawrotowych, zwykłych i z oceną stylu jeźdźcy. Piękne wiosenne warunki pogodowe sprawiły, że konie i jeźdźcy prezentowali się wspaniale na profesjonalnie przygotowanym placu konkursowym. Najważniejszym punktem Wydarzenia były XVII Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w skokach, w skład których weszły dwa konkursy półfinałowe rozegrane w sobotę oraz dwunawrotowy niedzielny finał. Mistrzostwa miały bardzo uroczystą oprawę, zwycięzcy zostali udekorowani medalami, otrzymali pamiątkowe puchary oraz liczne nagrody. Na podium XVII Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego stanęły:

- I miejsce – Ewelina Rocka (Uniwersytet Medyczny w Lublinie) na wałachu Lancelot
- II miejsce – Karolina Franas (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) na ogierze Bloody Rider
- III miejsce – Natalia Gajko (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) na wałachu Harcepan.

Fot. Własność Katedry Hodowli i Użytkowania Koni Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki UP w Lublinie

Wisienką na torcie były narodziny dwóch źrebiąt – 15.05.2022 r. przyszły na świat dwie kasztanowate klaczki rasy kuc szetlandzki: Sofia 20.22 FN (od matki Sita) i Sannah 20.22 FN (od matki Sonia).

Zawody zostały przygotowane i przeprowadzone bardzo profesjonalnie, przy ogromnym zaangażowaniu studentów kierunku hipologia i jeździectwo, pracowników Katedry Hodowli i Użytkowania Koni oraz Ośrodka Jeździeckiego UP w Lublinie. Spotkały się z bardzo dobrym odbiorem wśród zawodników, którzy przekazali organizatorom wiele ciepłych słów i serdecznych podziękowań za udane zawody.

*Opracowały:
dr inż. Elżbieta Wnuk-Pawlak
i mgr Ewelina Tkaczyk*

7. Prof. dr hab. Zbigniew Jaworski Honorowym Profesorem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

W dniu 18 maja 2022 r. w Centrum Kongresowym UP w Lublinie odbyło się nadanie tytułu honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Zbigniewowi Jaworskiemu. Uroczystości przewodniczył JM Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk.

Laudację przedstawiła prof. dr hab. Anna Stachurska, zaś treść dyplomu: Dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki prof. dr hab. Brygida Ślaska.

Po uroczystym pasowaniu, przypięciu epitogium oraz wręczeniu dyplomu, Honorowy Profesor odebrał liczne gratulacje i podziękowania od zebranych gości, a następnie wygłosił okolicznościowy wykład związany ze swoją pracą naukową pt. „Behawior koników polskich z rezerwatu w Popielnie”.

Fot. Nadanie tytułu honorowego profesora UP w Lublinie prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu. Na zdjęciu: JM Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, prof. dr hab. Zbigniew Jaworski i Dziekan prof. dr hab. Brygida Ślaska

Fot. Od lewej: Prorektor ds. Kadr prof. dr hab. Andrzej Marczuk, Prorektor ds. Studenckich i Dydaktyki dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni, Prorektor ds. Rozwoju Uczelni dr hab. Adam Waško, prof. uczelni, JM Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, Dziekan prof. dr hab. Brygida Ślaska, Laudator prof. dr hab. Anna Stachurska, Honorowy Profesor prof. dr hab. Zbigniew Jaworski

Fot. Uczestnicy uroczystości nadania tytułu Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Zbigniewowi Jaworskiemu

Profesor Zbigniew Jaworski dokonał również pierwszego wpisu w księdze pamiątkowej Profesorów Honorowych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Prof. dr hab. Zbigniew Jaworski urodził się 16 marca 1954 roku w Jaszczerczu (woj. pomorskie). W 1978 roku uzyskał stopień mgr. inż. zootechniki na Wydziale Zootechnicznym Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Pracę doktorską wykonał pod kierunkiem prof. dr. hab. Janusza Załuski w 1986 roku. Habilitował się w 2004 roku na Wydziale Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych uzyskał w 2011 roku.

Kariera zawodowa Profesora Zbigniewa Jaworskiego związana jest zarówno z Jego pracą dydaktyczno-naukową, jak i bezpośrednią praktyką hodowlaną. W 1986 roku, po ośmiu latach pracy na Wydziale Zootechnicznym Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, przeszedł do Zakładu Doświadczalnego Polskiej Akademii Nauk w Popielnie. W placówce tej do 2016 roku kierował hodowlą koników polskich. Pod koniec 2004 roku zatrudniony został w Katedrze Hodowli Koni i Jeździectwa Wydziału Bioinżynierii Zwierząt UWM w Olsztynie, gdzie pracuje do chwili obecnej. W latach 2006-2019 pełnił funkcję kierownika tej jednostki.

Działalność naukowo-badawcza i związana z nią praktyka hodowlana Profesora Zbigniewa Jaworskiego związana jest przede wszystkim z końmi rasy konik polski. Od początku pracy zawodowej Profesor Zbigniew Jaworski zaangażował się w pracę społeczną

Fot. Honorowy Profesor prof. dr hab. Zbigniew Jaworski dokonuje wpisu w księdze pamiątkowej (Od lewej JM Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk, Laudator prof. dr hab. Anna Stachurska, Dziekan prof. dr hab. Brygida Ślaska)

w organizacjach związanych z hodowlą i użytkowaniem koni, przede wszystkim w Polskim Związku Hodowców Koni w Warszawie. W organizacji tej pełnił funkcję prezesa, a także członka Zarządu, przewodniczącego Rady Hodowlanej, członka komisji oceny koni na wystawach i przewodniczącego komisji egzaminacyjnej nadającej uprawnienia wpisu koni do ksiąg rasowych. Jest członkiem założycielem Związku Hodowców Koników Polskich, będąc przez 19 lat jego prezesem. Od ponad 20 lat jest członkiem grupy roboczej ds. ochrony zasobów genetycznych koni przy IZ-PIB. Jest stałym konsultantem i doradcą dla wielu ośrodków hodowli koników polskich. W 2016 roku został powołany przez Ministra Rolnictwa na członka Rady ds. Hodowli Koni, w ramach której do 2018 roku przewodniczył Zespołowi ds. bioróżnorodności i postępu biologicznego biorąc udział w opracowaniu programu i strategii hodowli koni w Polsce. Pełnił funkcję przewodniczącego Olsztyńskiego Koła PTZ oraz członka Rady Naukowej IGiBZ PAN w Jastrzębcu.

Dorobek naukowy Profesora Zbigniewa Jaworskiego obejmuje łącznie 316 publikacji i innych opracowań. Osiągnięcia Pana Profesora w zakresie kształcenia kadry naukowej obejmują promotorstwo 2 przewodów doktorskich, wykonanie 20 recenzji rozpraw doktorskich i 7 recenzji w przewodach habilitacyjnych oraz recenzję wniosku o nadanie doktora honoris causa.

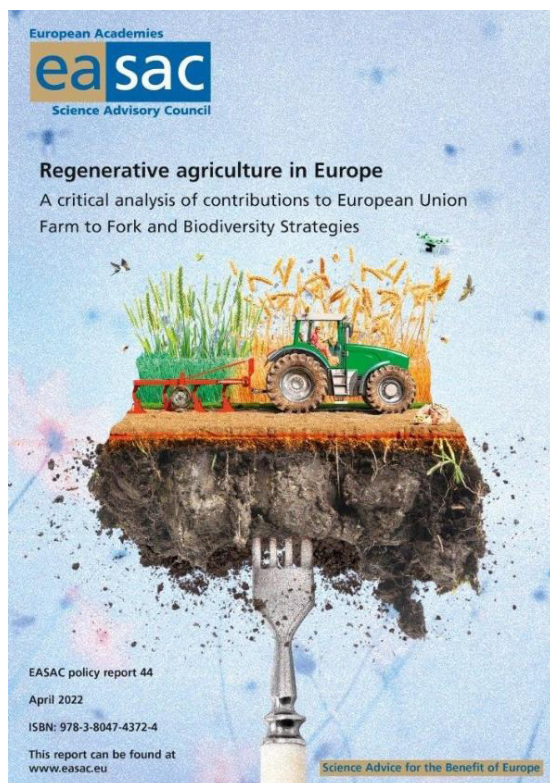

Profesor Zbigniew Jaworski uhonorowany został m.in. Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką i Honorową Statuetką Polskiego Związku Hodowców Koni, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużony dla Rolnictwa oraz Medalem im. Profesora Tadeusza Vetulaniego za długoletnią pracę naukowo-badawczą nad populacją koni polskich.

Związki Pana Profesora Zbigniewa Jaworskiego z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, a szczególnie z Wydziałem Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, trwają od wielu lat. Wynikają one ze współpracy badawczej i hodowlanej, zainicjowanej przez Pana Profesora Ewalda Sasimowskiego na początku lat 80. ubiegłego wieku, nad populacją koni polskich. W dalszych latach zaowocowała ona opublikowaniem szeregu prac naukowych oraz współpracą w zakresie kształcenia kadr.

Opracowano na podstawie materiałów UP w Lublinie

8. Seminarium Rolnictwo Regeneracyjne w Europie

Obecnie jednym z najważniejszych tematów międzynarodowego dyskursu jest przyszłość rolnictwa. Na przestrzeni ostatnich dekad obserwowana jest znaczna redukcja powierzchni użytków rolnych, co z kolei implikuje wzrost jednostkowej produkcji. Nie odbywa się to bez wpływu na środowisko: wylesiania, przekształcania gruntów, zanieczyszczenie wody i powietrza. Było to przedmiotem raportu przygotowanego przez Komitet Doradczy ds. Nauki Akademii Europejskich (ang. European Academies' Science Advisory Council, EASAC), przyjętego 8 kwietnia br. w Budapeszcie. Raport dostępny jest na stronach internetowych: www.easac.eu.

Głównym celem seminarium, odbywającym się w dniu 25 maja 2022 roku w wersji hybrydowej

(w Pałacu Staszica w Warszawie i online), była prezentacja raportu oraz dyskusja panelowa z udziałem zaproszonych ekspertów. Organizatorami spotkania były trzy Komitety PAN, reprezentowane przez przewodniczących: prof. dr. hab. Dariusza Grzebelusa – Komitet Nauk Agronomicznych, prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego – Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury oraz prof. dr. hab. Wojciecha Niżańskiego – Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu. W seminarium wzięli udział m.in. dr Krzysztof Duda – Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie, prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz – Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i prof. dr hab. Anna Wójcik – Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego.

Spotkanie otworzył prof. dr hab. Romuald Zabielski – wiceprezes Polskiej Akademii Nauk.

W pierwszej części obrad referaty wygłosili: prof. dr hab. Piotr Tryjanowski (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu) – reprezentujący Polską Akademię Nauk w EASAC, prof. dr Thomas Elmqvist (Stockholm Resilience Center, Szwecja) – redaktor naczelny Raportu oraz dr Krzysztof Jażdżewski – z-ca Głównego Lekarza Weterynarii.

Druga część seminarium obejmowała panel dyskusyjny, prowadzony przez prof. dr. hab. Mariusza Matykę (z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach), w którym brali udział: prof. dr hab. Romuald Zabielski (wiceprezes PAN), prof. dr hab. Piotr Tryjanowski (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu), dr Krzysztof Jażdżewski (z-ca Głównego Lekarza Weterynarii), prof. dr hab. Magdalena Frąc (z Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie), prof. dr hab. Roman Niżnikowski (ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) oraz prof. dr hab. Walenty Poczta (z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu).

Opracował: prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

9. III Kongres Zootechniki Polskiej

III Kongres Zootechniki Polskiej odbył się 9-10 czerwca 2022 roku w Warszawie w Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym Boss (Warszawa, ul. Żwanowiecka 20). Kongres był objęty Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy. Organizatorami Kongresu było Polskie Towarzystwo Zootechniczne im. Michała Oczapowskiego oraz Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk. Kongres otworzył Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Roman Niżnikowski wraz z Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego prof. dr hab. Anną Wójcik i Przewodniczącym Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury prof. dr hab. Tomaszem Szwaczkowskim.

Dwudniowy III Kongres Zootechniki Polskiej umożliwił spotkanie z zootechniką na najwyższym merytorycznym poziomie obejmujący sesję plenarną, dwie sesje robocze

Fot. Uroczyste otwarcie III Kongresu Zootechniki Polskiej od lewej: prof. dr hab. Roman Niżnikowski – Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, Jan Krzysztof Ardanowski – Przewodniczący Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP (fot. A. Wójcik)

niem przez Polskę niepodległości, jako jedno z pierwszych zootechnicznych towarzystw na świecie. Celem Towarzystwa jest rozwijanie działalności naukowej, edukacyjnej i popularyzatorskiej w dziedzinie nauk zootechnicznych i nauk pokrewnych oraz inicjowanie, wspieranie, propagowanie i pomoc w przedsięwzięciach naukowo-edukacyjno-popularyzatorskich. Towarzystwo realizuje swoje cele głównie poprzez upowszechnianie wiedzy w czasie organizowanych różnych form spotkań naukowych – zjazdów, sesji, warsztatów i zebrań referatowo-dyskusyjnych, a także poprzez popularyzację wiedzy w zakresie nauk zootechnicznych i zawodu zootechnika oraz wspieranie studenckiego ruchu naukowego. Towarzystwo współpracuje z pokrewnymi instytucjami i towarzystwami krajowymi i zagranicznymi oraz z praktyką zootechniczną i rolniczą, przyczyniając się do integracji środowiska zootechnicznego.

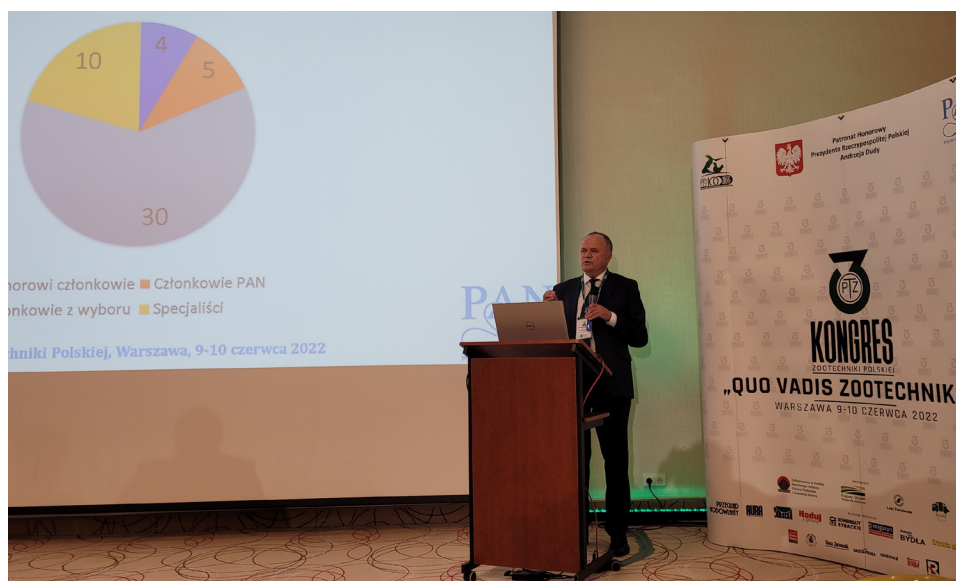
Fot. Prof. dr hab. Anna Wójcik – Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego podczas wykładu „100 lat działalności Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego w zakresie produkcji zwierzęcej i paszowej oraz ekologii i środowiska” (fot. B. Kuczyńska)

oraz panele dyskusyjne, które były również transmitowane w czasie rzeczywistym na kanale YouTube. Sesję plenarną rozpoczęła prof. dr hab. Anna Wójcik Prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, wykładem 100 lat działalności Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego w zakresie produkcji zwierzęcej i paszowej oraz ekologii i środowiska. Polskie Towarzystwo Zootechniczne zostało założone w 1922 roku, krótko po odzyska-

W podsumowaniu swojego wystąpienia Prezes Anna Wójcik powiedziała, że wyzwaniem współczesnej zootechniki jest opłacalna produkcja żywności wysokiej jakości, upowszechnianie metod prowadzenia chowu i hodowli zwierząt gospodarskich zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, wymaganiami dobrostanu zwierząt i z wymogami ochrony środowiska, a także dbałość o właściwy społeczny wizerunek hodowcy i producenta.

Drugie wystąpienie podczas pierwszego dnia było poświęcone Komitetowi Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk. Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski przedstawił działania KNZiA od początków w 1957 r. aż do czasów obecnych. Głównym celem działalności KNZiA jest integracja uczonych z dyscypliny naukowej zootechniki i rybactwo. W zakresie działania Komitetu jest m.in. opiniowanie projektów aktów legislacyjnych związanych z hodowlą i chowem zwierząt, współpraca z towarzystwami naukowymi i organami administracji rządowej. Ponadto Komitet zajmuje się upowszechnianiem wyników badań zootechnicznych. W nurt upowszechniania wiedzy wpisują się tematyczne webinaria, a także udział w organizacji konferencji i sympozjów, zarówno o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym. Ważnym aspektem promocji badań naukowych i działalności dydaktycznej jest ustanowienie Nagrody Komitetu.

Na temat społecznych i środowiskowych wyzwań w produkcji żywności w warunkach kryzysu klimatycznego, degradacji środowiska i nowych postulatów w zakresie dobrostanu zwierząt mówili prof. dr hab. Zenon Zduńczyk (IRZiBŻ PAN) oraz prof. dr hab. Jan Jankowski (UWM w Olsztynie). W latach 2010-2020 liczba ludności świata wzrosła o 12%, o jeden punkt procentowy powyżej prognoz FAO, podczas gdy produkcja mięsa

Fot. Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski – referat 65-lecie KNZiA PAN (fot. A. Wójcik)

wzrosła o 15%, znacząco poniżej prognozowanego na 25% wzrostu wolumenu produktów pochodzenia zwierzęcego. Już obecnie globalna masa populacji homo sapiens jest o rząd wielkości większa, niż masa wszystkich dzikich ssaków lądowych, a 94% biomasy ssaków, nie uwzględniając ludzi, to zwierzęta hodowlane. Autorzy wielu publikacji naukowych zgłaszają obawy co do możliwości realizacji prognozowanego wzrostu produkcji żywności, m.in., ze względu na malejące zasoby ziemi uprawnej, ograniczone możliwości zwiększenia plonów roślin oraz poprawy efektywności żywienia zwierząt. W konkluzji swojego wystąpienia profesor Zduńczyk zastanawiał się czy jesteśmy w stanie pogodzić wyżywienie ludzkości z rosnącymi wymaganiami klimatycznymi, a także zmieniającymi się preferencjami konsumentów?

Żywnienie jest jednym z podstawowych czynników środowiskowych, istotnie wpływającym na zdrowie i produktywność zwierząt. Racjonalne żywienie polega na dostarczeniu zwierzętom wszystkich niezbędnych składników pokarmowych, w ilościach odpowiadających ich zapotrzebowaniu (bytowemu i produkcyjnemu), we właściwych proporcjach oraz odpowiednio przyrządzonych i udostępnionych. Niestety, w chowie zwierząt producenci popełniają również błędy, które skutkują słabszą efektywnością produkcji, pogorszeniem zdrowia oraz nadmiernym obciążeniem środowiska biogenami wydalanymi z kałem i moczem. Tą problematykę przybliżył prof. dr hab. Eugeniusz R. Grela (UP w Lublinie) w czasie wykładu „Błędy żywieniowe w chowie zwierząt – przyczyny i zapobieganie”.

Kolejnym poruszonym tematem w czasie sesji plenarnej był wpływ zmiany klimatu na pojawienie się w Polsce i Europie nowych patogenów niebezpiecznych dla ludzi i zwierząt, które przybliżyli dr inż. Krystian Szczepański i mgr inż. Krzysztof Skotak z Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. W Europie zidentyfikowane zostały cztery główne zdrowotne zagrożenia klimatyczne, do których należą: upały, choroby przenoszone przez wektory, woda i żywność oraz będące skutkiem występowania powodzi. Wszystkie te czynniki powodują, że choroby takie, jak gorączka Zachodniego Nilu czy borelioza i babeszjoza, stanowią coraz większy problem dla zdrowia publicznego.

Sesję plenarną zakończył wykład prof. dr hab. Axela Schwerka (SGGW w Warszawie) na temat „Strategii na rzecz zachowania chronionych gatunków rodzimych”. W Polsce gatunki są chronione na podstawie różnych konwencji międzynarodowych i krajowych aktów prawnych. Problemem jest jednak to, że z jednej strony listy gatunków chronionych obejmują organizmy niezbyt rzadkie, a z drugiej strony nie uwzględniają wielu gatunków potencjalnie zagrożonych. Ochrona gatunkowa powinna dotyczyć przede wszystkim gatunków rzadkich. Według Profesora Schwerka ochrona gatunkowa nie może skupiać się na jednej strategii, potrzebna jest strategia „mieszana”. Wymagany jest również monitoring gatunków rodzimych, w celu doboru odpowiednich strategii i oceny ich efektywności.

Pierwsza sesja robocza poświęcona była ekologii w kontekście zrównoważonego rozwoju produkcji zwierzęcej. Wygłoszonych zostało pięć referatów z tego zakresu. Pierwszy wykład „Ekologiczna produkcja zwierzęca – zagrożenia i szanse” w imieniu zespo-

łu z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu wygłosił dr hab. Przemysław Cwynar (współautorzy: prof. dr hab. Zbigniew Dobrzański i dr hab. Katarzyna Czyż). Z danych GUS wynika, że w Polsce w 2020 r. ekologiczne metody produkcji stosowano w 18,6 tys. gospodarstwach, zajmujących 3,5% gruntów rolnych. Pod względem areału upraw ekologicznych znajdujemy się w dolnej części zestawienia 27 państw UE. Wyprzedzamy jedynie Rumunię, Bułgarię, Irlandię i Maltę. Jedną z przyczyn słabego rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce jest nadmierna liczba aktów prawnych oraz instytucji kontrolnych.

Akwakultura, oprócz produkcji ryb wielkości konsumpcyjnej (tzw. akwakultura towarowa), zajmuje się również produkcją materiału zarybieniowego przeznaczonego do zarybiania wód otwartych, tj. rzek, jezior i Morza Bałtyckiego (tzw. akwakultura zachowawcza). Potencjał akwakultury został z sukcesem wykorzystany w międzynarodowych programach restytucji wędrownych gatunków ryb, które nie występowały już w naszych wodach, tj. łososia atlantyckiego (*Salmo salar*) i jesiotra (*Acipenser oxyrinchus*). Akwakultura dostarcza także materiału zarybieniowego wprowadzanego corocznie do wód otwartych przez ich użytkowników rybackich. W Polsce zarybianych jest ok. 400 tys. ha wód, a liczba wsiedlanych gatunków ryb i raków przekracza 30. Niektóre z nich, takie jak sieja (*Coregonus lavaretus*) i sielawa (*Coregonus albula*), występują w naszych wodach tylko dzięki systematycznym zarybieniom. O znaczeniu akwakultury mówili prof. dr hab. Zdzisław Zakęś (IRS w Olsztynie) oraz prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś (UWM w Olsztynie).

Bioróżnorodność zwierząt gospodarskich stanowi istotny element zrównoważonego rozwoju produkcji rolnej i terenów wiejskich. Dlatego też ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów genetycznych w rolnictwie stanowi jeden z głównych celów polityki rolnej Unii Europejskiej. Wraz z przyjęciem Konwencji o różnorodności biologicznej, podpisaną przez 167 państw w czerwcu 1992 roku, Polska zobowiązała się do ochrony różnorodności biologicznej na poziomach ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym. Działania w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, które podejmowane są przez Instytut Zootechniki PIB w Krakowie przybliżyły prof. dr hab. Józefa Krawczyk i dr inż. Agnieszka Chełmińska w referacie „Bioróżnorodność zwierząt gospodarskich w Polsce”.

Kolejne dwa wystąpienia dotyczyły regulacji populacji zwierząt dziko żyjących. Pierwszy z nich „Systemy regulacji populacji wilków na terenie Polski w aspekcie oddziaływania na produkcję zwierzęcą.” wygłosił Jan Tabor z Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. W referacie został scharakteryzowany aktualny zasięg i stan populacji wilka (*Canis lupus*). Dyrektor Jan Tabor odniósł się również do takich zagadnień jak konflikty na linii wilk-człowiek, szkody wyrządzone przez wilki oraz ważniejsze inicjatywy, podejmowane przez polskich naukowców, leśników i organizacje społeczne zaangażowane w ochronę tego gatunku.

Sesję zakończył wykład „Zagrożenie rodzimych raków przez gatunki amerykańskie – zagadnienie wciąż aktualne”. Dr Witold Strużyński ze Szkoły Głównej Gospodarstwa

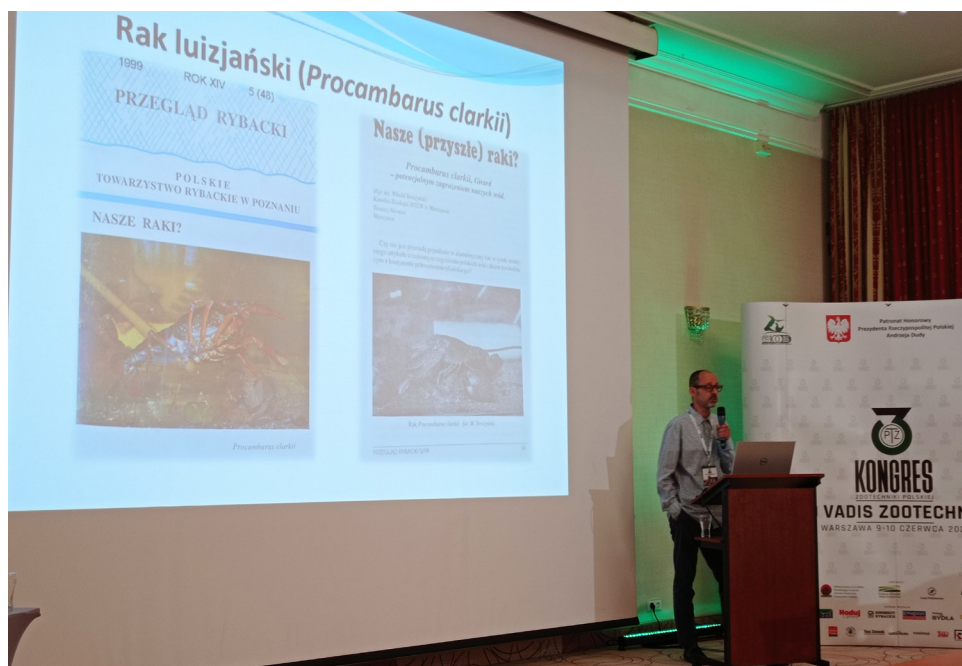

Fot. Systemy regulacji populacji wilków na terenie Polski – Jan Tabor – Dyrekcja Generalna LP (fot. A. Wójcik)

Wiejskiego w Warszawie przedstawił sytuację europejskich raków z rodzaju *Astacus* na tle inwazyjnych raków amerykańskich. W ciągu ostatnich kilku lat wykazano w Polsce obecność kolejnych dwóch gatunków inwazyjnych o rodowodzie północnoamerykańskim: raka Luizjańskiego (*Procambarus clarkii*) i raka marmurkowego (*Procambarus virginalis*). Z tych dwóch gatunków szczególnie niebezpiecznym dla astakofauny europejskiej jest rak marmurkowy, który na skutek dzieworodności charakteryzuje się ogromnym potencjałem inwazyjności. Zdaniem Doktora Strużyńskiego aktualna wiedza wynikająca z efektów krajowego monitoringu raka szlachetnego i inwazyjności raków północnoamerykańskich nie napawa optymizmem odnośnie poprawy stanu raków rodzimych.

W drugim dniu III Kongresu Zootechniki Polskiej dominowała tematyka nowoczesnych technologii mających zastosowanie w produkcji zwierzęcej. Pierwszy wykład „Nanotechnologia w produkcji zwierzęcej – nadzieje i zagrożenia” został wygłoszony przez prof. dr hab. Ewę Sawosz Chwalibóg z SGGW w Warszawie (współautorzy wystąpienia: dr hab. Sławomir Jaworski i dr Marlena Zielińska). Kolebką rozwoju nanotechnologii jest fizyka, chemia czy inżynieria materiałowa, jednak powstałe w wyniku tych badań wynalazki i obserwacje szybko przeniknęły do nauk stosowanych, a powstałe nanostruktury znajdują coraz szersze zastosowanie, między innymi w medycynie, farmacji, produkcji żywności i w produkcji zwierzęcej. Zdaniem profesor Sawosz właściwe zastosowanie nanomateriałów w zakresie poprawy stanu zdrowia zwierząt, warunków zoohigienicznych, żywienia czy przetwórstwa żywności, stanowi niewątpliwie wyzwanie dla współczesnych badań zootechnicznych.

Fot. Wykład „Zagrożenie rodzimych raków przez gatunki amerykańskie” – dr Witold Strużyński – SGGW (fot. J. Płużańska)

W drugim referacie dotyczącym nanotechnologii dr hab. Sławomir Jaworski wraz ze współautorkami: mgr inż. Agatą Lange i prof. dr hab. Ewą Sawosz Chwalibóg, skupił się na zagadnieniach nanotoksykologicznych. Nanocząstki w codziennym życiu możemy spotkać m.in. w preparatach antybakteryjnych, wirusobójczych, wspomagających leczenie uszkodzonej skóry lub poprawiających jej elastyczność. Jednakże, pomimo regulacji prawnych, jakimi objęte są te produkty, kontrola zawartości nanocząstek w środowisku stanowi duże wyzwanie. Ze względu na swój rozmiar, mogą się one łatwo przedostawać do środowiska, gdzie modyfikują układy biologiczne. Liczba badań dotyczących wpływu nanocząstek na środowisko gwałtownie rośnie, zwłaszcza w odniesieniu do środowiska wodnego. Znacznie mniej badań skupia się na toksyczności nanomateriałów w glebie. Zdaniem autorów, pomimo iż obecnie nie ma przesłanek do istnienia potencjalnych zagrożeń ze strony nanobiotechnologii, należy mieć na względzie fakt, że przy obecnym stanie wiedzy określenie długofalowych efektów ich stosowania może być utrudnione.

Rosnąca świadomość społeczeństwa w zakresie zagrożeń dla zdrowia ludzi i bezpieczeństwa środowiska w istotny sposób przyczyniła się do intensyfikacji działań mających na celu ograniczenie jakiegokolwiek ryzyka w tym zakresie. W ochronie roślin działania te odnoszą się głównie do obszarów ryzyka związanego z powszechnym stosowaniem środków chemicznych. Szansą na ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony

roślin są m.in. nicienie owadobójcze. Ten temat przedstawiły dr hab. Dorota Tumialis i dr Anna Mazurkiewicz (SGGW w Warszawie) w wykładzie „Nicienie owadobójcze alternatywą dla chemicznych środków ochrony roślin”. Różne ośrodki badawcze prowadzą badania dotyczące optymalizacji stosowania preparatów nicieniowych, które obejmują m.in. poszukiwanie najbardziej skutecznych izolatów/szczepów, w stosunku do konkretnego gatunku owada szkodliwego, jak też najbardziej predysponowanego do określonych warunków terenowych (wilgotność, temperatura).

O sposobach wsparcia produkcji zwierzęcej w ramach planu strategicznego WPR 2023-2027 mówił w kolejnym wykładzie mgr Bogdan Pomianek, z-ca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W Planie Strategicznym WPR przewidziano wsparcie, które pozwoli utrzymać potencjał w sektorze produkcji zwierzęcej, a także dostosować go do oczekiwań społecznych i środowiskowych poprzez inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, dobrostanu, wybrane ekoschematy oraz wsparcie związane z tą produkcją. W zakresie poprawy konkurencyjności gospodarstw utrzymujących zwierzęta będzie możliwość inwestowania w budowę lub modernizację budynków/budowli z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, szczególnie pozwalających ograniczyć szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych, wykorzystujących rozwiązania rolnictwa precyzyjnego, a w końcu działania poprawiające dobrostan zwierząt, np., zapewnienie zwierzętom dostępu do środowiska zewnętrznego poprzez wybiegi, pastwiska. W zakresie ograniczania wpływu produkcji zwierzęcej na środowisko naturalne i klimat lub adaptację do zmian kli-

Fot. Wsparcie produkcji zwierzęcej w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 – Bogdan Pomianek – MRiRW (fot. J. Płużańska)

matu, będą to środki na inwestycje dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych i odorów, poprzez wyposażenie gospodarstw w płyty, zbiorniki lub urządzenia do przechowywania nawozów naturalnych, lub kiszonek, montaż systemów oczyszczania powietrza z budynków inwentarskich, niskoemisyjne utrzymanie zwierząt gospodarskich (np. systemy zarządzania stadem, roboty do czyszczenia podłóg), adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie oddziaływania niekorzystnych warunków pogodowych, poprzez stosowanie wiat i wodopojów dla zwierząt, instalacji poprawiających wentylację lub obniżających temperaturę w budynkach inwentarskich.

Dwa ostatnie wystąpienia nawiązywały do celów i działań w ramach WPR 2023-2027 i dotyczyły wprowadzania nowych technologii przeciwdziałających zanieczyszczeniu środowiska przez produkcję zwierzęcą. W tym kontekście systemy utylizacji i zagospodarowania biomasy z produkcji zwierzęcej przedstawił dr hab. inż. Artur Rybarczyk (UP we Wrocławiu). Polskie rolnictwo produkuje rocznie 80750 tys. ton obornika i około 35 mln m³ gnojowicy, z czego około 30% może być wykorzystana do produkcji biogazu. W biogazowniach rolniczych wykorzystywane mogą być również odpady poubojowe kategorii K2 i K3, których rocznie w Polsce produkuje się około 661 tys. ton. Doktor Rybarczyk wskazał w swoim wystąpieniu, że najlepszą metodą utylizacji odpadów rolniczych jest przetworzenie biomasy z jednoczesną produkcją biogazu w procesie fermentacji metanowej. Produktem ubocznym tego procesu są odpady pofermentacyjne, które mogą być stosowane, jako pełnowartościowy nawóz, co redukuje koszty i ilości stosowanych nawozów sztucznych.

W ostatnim wystąpieniu prof. dr hab. inż. Janusz Wojdalski wraz z zespołem (mgr inż. Kajetan Paweł Specjalski i dr hab. inż. Bogdan Drózdź) przedstawił praktyczne zastosowanie urządzeń do eliminacji związków odorowych. Podstawowymi obszarami emisji odorów są obiekty inwentarskie, kanalizacja sanitarna, oczyszczalnie ścieków, suszarnie osadów i zakłady utylizacji odpadów. Coraz częściej do oczyszczania z substancji gazowych, lotnych i aerozoli w zużytych powietrzu z różnych obiektów technologicznych czy oczyszczalni ścieków komunalnych, wykorzystywane są biofiltry, skrubery chemiczne, płuczki natryskowe, płuczki gazowe z wypełnieniem. Techniki z użyciem preparatów chemicznych i biologicznych obejmują mgły i bariery przestrzenne (mokre i suche), maty żelowe, preparaty dozowane do ścieków. Złoża biologiczne zraszane stosuje się do usuwania z powietrza np. węglowodorów, alkoholi, aldehydów, ketonów, H₂S i merkaptanów.

Profesor Kondracki na zakończenie obrad II Kongresu Zootechniki Polskiej przedstawił sformułowane przez Komisję wnioskową tezy:

1. Polska zootechnika wnosi ogromny wkład w doskonalenie metod i wdrażanie programów hodowli i użytkowania zwierząt, zarówno tych służących zabezpieczeniu potrzeb żywnościowych oraz innych potrzeb ludzi, ale także tych zwierząt, które towarzyszą ludziom na co dzień. Dokumentuje to ogromny dorobek 65 lat działalności Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN oraz 100 lat działalności Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, który zaprezentowano na Kongresie.

2. Przed polską zootechniką stoją nowe wyzwania, związane z rozwojem nauk i zmianą postrzegania roli zwierząt w życiu człowieka. Zachodzi potrzeba takiego organizowania użytkowania zwierząt, aby zapewniało ono wysokie standardy dobrostanu zwierząt i umożliwiała wytwarzanie żywności bezpiecznej i korzystnej dla zdrowia ludzi oraz wytwarzanej z uwzględnieniem przeciwdziałania zmianom klimatycznym oraz ochrony środowiska życia ludzi i zwierząt.

3. Coraz większego znaczenia nabierają działania związane z takimi obszarami zainteresowań zootechniki jak:

- strategię na rzecz zachowania gatunków zwierząt zagrożonych wyginięciem i ochrona bioróżnorodności zwierząt dzikich i udomowionych,
- rozwiązywania w Polsce problemów odnośnie ekologicznych warunków użytkowania zwierząt i wytwarzania ekologicznych produktów zwierzęcych,
- zastosowanie nanotechnologii i nanotoksykologii w hodowli i użytkowaniu zwierząt,
- wykorzystanie biologicznych metod wspomagania wytwarzania żywności w aspekcie ograniczania jego wpływu na środowisko naturalne.

4. W czasie Kongresu wielokrotnie podnoszono problem niedostatecznego informowania społeczeństwa o prawdziwym znaczeniu użytkowania i roli zwierząt w funkcjonowaniu społeczeństw. Postulowano, że informowanie gremiów społecznych o aspektach użytkowania zwierząt powinno być prowadzone także przez środowiska kompetentnych zootechników.

5. Sformułowano propozycję wystąpienia do dziekanów wydziałów kształcących studentów na kierunku zootechnika wprowadzenia do programu studiów przedmiotu „Społeczne i etyczne aspekty użytkowania zwierząt”, „Prawne aspekty utrzymania i użytkowania zwierząt”, „Dobrostan zwierząt”.

6. Stwierdzono, że niestety zdarzają się przypadki niewłaściwego traktowania zwierząt, jak również utrzymywania zwierząt w niegodziwych warunkach, zaprzeczających podstawowym zasadom dobrostanu zwierząt, a główną tego przyczyną jest brak wykwalifikowanych kadr w obiektach utrzymujących zwierzęta. Uczestnicy Kongresu uważają za zasadne wprowadzenie do polskiego systemu prawnego zapisu, który zobowiązywałby każdy podmiot, który na terenie Polski komercyjnie użytkuje zwierzęta do zatrudnienia dyplomowanego zootechnika, a w przypadku użytkowania ryb i gospodarki stawowej dyplomowanego ichtiologa.

Na zakończenie II Kongresu Zootechniki Polskiej głos zabrał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. Roman Niżnikowski, który podziękował wszystkim prelegentom i uczestnikom obecnym w Warszawie oraz przed kamerami komputerów za udział w Kongresie. III Kongres Zootechniki Polskiej odbył się dzięki wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wśród Partnerów wydarzenia były Lasy Państwowe, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.

Opracowała: prof. dr hab. Anna Wójcik

10. Uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej twórcę i organizatora Wydziału Hodowli Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW Prof. dr. hab. Władysława Hermana

W dniu 14 października 2021 r. odbyły się uroczyste obchody Jubileuszu 70-lecia Wydziału Zootechnicznego (obecnie Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt) SGGW w Warszawie. Dla upamiętnienia tego wydarzenia został posadzony dąb szypułkowy. Twórcą i organizatorem naszego Wydziału był w 1951 r. Prof. dr. hab. Władysław Herman. Dlatego w dniu 27 czerwca 2022 r. – w dniu Imienin Prof. Władysława Hermana – nasz dąb szypułkowy otrzymał imię WŁADYSŁAW. Zgromadzonych na uroczystości gości powitała Dziekan Pani Prof. dr. hab. Justyna Więcek, a następnie głos zabrała Pani dr. hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW – zastępca Dyrektora Instytutu Nauk o Zwierzętach, która przedstawiła sylwetkę Prof. Władysława Hermana. Zaproszenie na tę uroczystość przyjęły władze rektorskie z JM Rektorem prof. dr. hab. Michałem Zasadą na czele, Panie i Panowie Dyrektorzy Instytutów, Panie i Panowie Dziekani, kierownicy jednostek, pracownicy, doktoranci oraz studenci. Szczególnymi gośćmi naszej uroczystości była rodzina

Fot. Uroczyste odsłonięcie tablicy nadania imienia WŁADYSŁAW dębowi szypułkowemu posadzonemu w dniu 14 października 2021 r. w dniu obchodów 70-lecia Wydziału na cześć jego twórcy i organizatora prof. dr. hab. Władysława Hermana (fot. A. Kiryjow-Radzka)

Fot. Pokaz jazdy konnej w Stajni Dydaktycznej SGGW (fot. M. Michalczuk)

Prof. Hermana – córka Pani Katarzyna Gierczyńska z mężem Januszem oraz wnuczka Pani Beata Mering. Na zakończenie uroczystości w stajni dydaktycznej SGGW odbył się pokaz jazdy konnej połączony z łucznictwem w wykonaniu naszych studentów.

Opracowała: dr hab. Martyna Batorska

11. Konferencja Międzynarodowa pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych” połączona z Jubileuszem 50-lecia pracy naukowej Prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka oraz 70-leciem Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła

Konferencja odbywała się w dniach 14-15 czerwca w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie oraz w plenerowych warunkach Lubelszczyzny, w tym gospodarstwie – „Małajtku Rutka” w Puchaczowie, gdzie można podziwiać unikalne kolekcje ras zwierząt gospodarskich. W drugim dniu miejscem obrad był Urszulin. Konferencja odbywała się pod

patronatem m.in. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Prezydenta Miasta Lublin, Marszałka Województwa Lubelskiego i Wojewody Lubelskiego. W konferencji uczestniczyło ok. 150 osób z różnych ośrodków naukowych z Polski i zagranicy oraz liczne grono przedstawicieli praktyki.

W trakcie obrad zaprezentowanych zostało 13 referatów plenarnych.

Prof. dr hab. dr h.c. multi Zygmunt Litwińczuk (UP w Lublinie) – Osiągnięcia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w ochronie rodzimych populacji zwierząt gospodarskich;

Dr hab. Elżbieta Martyniuk, prof. SGGW – Od Światowej Strategii do Światowego Planu Działań na rzecz zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich;

Dr Tomasz Krychowski (b. Dyrektor Generalny Unii Spółdzielni URCEO-CREAVIA we Francji) – Strategia rozwoju rodzimych ras bydła mlecznego na przykładzie Francji;

Prof. dr hab. Joanna Barłowska (UP w Lublinie) – Znaczenie lokalnych ras zwierząt w produkcji żywności regionalnej;

Prof. Dr Volodymyr Ladyka, Dr Yulia Pavlenko, Dr Yuriy Skliarenko (Sumy National Agrarian University, Ukraina) – Genetic resources of Ukraine and prospects for the preservation of local breeds of cattle;

Prof. Dr Peter Chrenek, Prof. Dr Josef Bulla (Slovak University of Agriculture, Nitra, Slovakia) – Aktualny stan zasobów genetycznych zwierząt na Słowacji;

Dr Vasyl Terpai (Association of Brown Carpathian Cattle Breed, Ukraina) – Ochrona bioróżnorodności bydła w krajach regionu karpackiego;

Dr Stefano Gandini (UMCS w Lublinie) – Rodzime rasy bydła we Włoszech – ochrona i wykorzystanie;

Dr Ruta Šveistiene (Lithuanian University of Health Sciences, Litwa) – Aktualny stan zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich na Litwie;

Dr hab. Magdalena Szyndler-Nęcza (IZ-PIB w Krakowie) – Wpływ tuczu i wartości rzeźnej loszek puławskich na ich życiową produkcję prosiąt;

Dr Wioletta Sawicka-Zugaj (UP w Lublinie) – Historia restytucji i stan aktualny ochrony zasobów genetycznych bydła białogrzbietego;

Prof. dr hab. Zbigniew Jaworski (UWM w Olsztynie) – Rola i znaczenie stad zachowawczych w hodowli koni;

Dr Kornel Kasperek (UP w Lublinie) – Zasoby genetyczne drobiu w Stacji Dydaktyczno-Badawczej Zwierząt Drobnych im. Laury Kaufman;

Zgłoszono 54 doniesienia, które opublikowane zostały w materiałach konferencyjnych.

Ważnym punktem Konferencji był jubileusz 50-lecia prof. dr. hab. dr h.c. multi Zygmunta Litwińczuka. Profesor należy do uznanych ekspertów z zakresu hodowli bydła w kraju i zagranicą. Z tej okazji wydana została specjalna monografia.

W początkowym okresie zainteresowania naukowe Jubilata koncentrowały się na zagadnieniach związanych z oceną wartości hodowlanej bydła czarno-białego oraz wprowadzeniu nowych technologii chowu. W następnych latach prof. Litwińczuk prowadził badania nad efektami krzyżowania importowanego ze Stanów Zjednoczonych Ameryki i Kanady bydła holsztyńsko-fryzyjskiego z krajowym pogłowiem. Ważnym kierunkiem badawczym realizowanym na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat są prace związane z czynnikami warunkującymi wysoką jakość produktów zwierzęcych

(głównie mleka krowiego i koziego oraz wołowiny). Za szerokie naukowe zaangażowanie w problematykę restytucji i ochrony zasobów genetycznych rodzimej rasy bydła białogrzbietego został wyróżniony w 2007 r. prestiżowym Medalem im. Prof. Tadeusza Vetulaniego. Jest (współ)autorem 730 różnych pozycji, w tym 330 prac oryginalnych i 20 monografii oraz książek, w tym 5 wydanych podręczników akademickich. Kierował 15 projektami badawczymi, a w kilku innych uczestniczył jako główny wykonawca. Cztery polskie uczelnie (Akademia Podlaska w Siedlcach Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu oraz Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie) nadały Profesorowi najwyższą godność akademicką doktora honoris causa. Za aktywną działalność w ogólnopolskim środowisku naukowym otrzymał również Medal im. Michała Oczapowskiego. Jubilat był promotorem 20 zakończonych przewodów doktorskich i 4 doktoratów honoris causa. Prof. Z. Litwińczuk pełnił wiele ważnych funkcji. Był m.in. Prezesem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego oraz Sekretarzem Naukowym KNZ PAN, a także członkiem wielu rad naukowych i ówczesnej Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych. Był też Prezydentem Profesorskiego Klubu Hodowców bydła. W macierzystej Uczelni piastował najwyższe stanowisko – Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Był również dziekanem i prodziekanem Wydziału Zootechnicznego oraz kierownikiem Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła.

Fot. Zakład Hodowli Bydła (1983 r.) Od lewej (siedzą): doc. Janusz Trautman, mgr Elżbieta Jasińska, mgr Anna Asarabowska, dr Barbara Szware, prof. Władysław Zalewski; (stoją): doc. Ryszard Stenzel, dr Kazimierz Kamieniecki, doc. Zygmunt Litwińczuk, mgr Jerzy Gnyp

Z okazji tej okrągłej rocznicy pracy naukowej Profesora, Przemysław Czarnek – Minister Edukacji i Nauki wystosował stosowny list gratulacyjny do Jubilata.

Podczas konferencji świętowano też jubileusz 70-lecia Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła.

W nurt osiągnięć badawczych Katedry wpisują się m.in. opracowanie technologii produkcji żywca wołowego opartej na trwałych użytkach zielonych, uwzględniającej potrzeby racjonalnego wykorzystania pasz gospodarskich oraz opracowanie i sprawdzenie nowych metod i systemów odchowu cieląt, wychowu jałowizny i opasu młodego bydła rzeźnego, a także ocena struktury genetycznej i poziomu zmienności w wybranych populacjach środkowoeuropejskich ras bydła. Wiodącym problemem badawczym realizowanym w Katedrze w okresie ostatnich 25 lat jest restytucja i ochrona zasobów genetycznych bydła białogrzbietego.

Fot. Katedra Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła (2022). Od lewej, siedzą profesoria: Witold Chabuz, Zygmunt Litwińczuk, Ewa Januś, stoją: doktorant mgr Jan Zdulski i doktorzy: Wioletta Sawicka-Zugaj, Karolina Kasprzak-Filipek, Andrzej Lisowski, Paweł Żółkiewski, Piotr Stanek, Grzegorz Podolak, Przemysław Jankowski

W Katedrze przeprowadzono 9 postępowań habilitacyjnych. obronionych zostało 37 prac doktorskich oraz 993 prac magisterskie i 424 inżynierskie/licencjackie.

Opracowanie: prof. dr hab. Joanna Barłowska, prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

12. Sympozjum Naukowe „Żywność w XXI wieku – innowacje czy powrót do tradycji”

11 maja 2022 r. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyło się Sympozjum Naukowe pt. „Żywność w XXI wieku – innowacje czy powrót do tradycji”, które było poświęcone problematyce współczesnej produkcji żywności oraz roli diety w naukach o żywieniu i medycznych. Sympozjum połączone było z Jubileuszem 50-lecia pracy zawodowej prof. dr hab. Anny Litwińczuk.

Fot. Prof. dr hab. Anna Litwińczuk i JM Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk (Fot. M. Niedziółka)

Fot. Prof. dr hab. Anna Litwińczuk (Fot. A. Brodziak)

Fot. Prof. dr hab. Joanna Stadnik – prelegent (Fot. A. Brodziak)

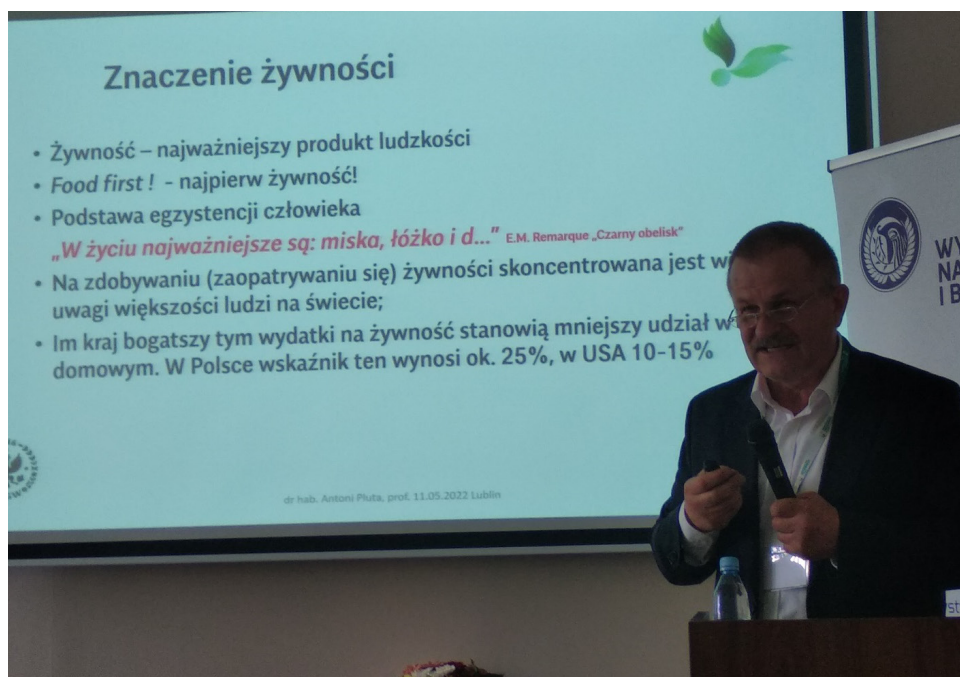
Uroczystego otwarcia obrad Sympozjum dokonał JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk.

W ramach Sympozjum wygłoszono 5 referatów wiodących:

1. Produkcja żywności w świetle współczesnych uwarunkowań cywilizacyjnych – Prof. dr hab. Tomasz Daszkiewicz, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.
2. Zarządzanie i zapewnianie bezpieczeństwa i jakości żywności – współczesne wyzwania – Prof. dr hab. Tadeusz Sikora, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
3. Innowacje w technologii mięsa – Prof. dr hab. Joanna Stadnik, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.
4. Relatywizm bezpieczeństwa żywności a żywność tradycyjna – Prof. dr hab. Antoni Pluta, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
5. Żywnienie medyczne w profilaktyce i leczeniu chorób cywilizacyjnych – Prof. dr hab. Ewa Poleszak, Uniwersytet Medyczny w Lublinie.

Fot. Uczestnicy Jubileuszu 50-lecia pracy zawodowej prof. dr hab. Anny Litwinczuk w Dworku ziemiańskim na Felinie (Fot. P. Jankowski)

Dr hab. Antoni Pluta, prof. SGGW – prelegent (Fot. A. Brodziak)

Podczas sesji e-posterowej przedstawiono ponad 30 doniesień z badań realizowanych w obrębie szerokiej problematyki Sympozjum przez Uczestników z licznych jednostek naukowych w Polsce: Katedry Towaroznawstwa i Przetwórstwa Surowców Zwierzęcych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Instytutu Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie, Wydziału Zarządzania i Nauk o Jakości Uniwersytetu Morskiego w Gdyni, Wydziału Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Instytutu Parazytologii PAN w Kosewie Górnym.

Zaprezentowane zostały również wyniki badań zrealizowanych przez Pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, w tym z Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki (Instytutu Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej, Instytutu Żywnienia Zwierząt i Bromatologii, Katedry Etologii Zwierząt i Łowiectwa, Katedry Higieny Zwierząt i Zagrożeń Środowiska, Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła, Katedry Hodowli Zwierząt i Doradztwa Rolniczego, Katedry Oceny Jakości i Przetwórstwa Produktów Zwierzęcych), jak również z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii (Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Zwierzęcego; Katedry Biotechnologii, Mikrobiologii i Żywnienia Człowieka), oraz z Wydziału Agrobioinżynierii (Katedry Zarządzania i Marketingu; Instytutu Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin).

13. Stopnie i tytuły naukowe

HABILITACJE

1. **Dr hab. inż. Rafał Zbigniew Bernaś** – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 24.03.2022 r.

Osiągnięcie naukowe:

„Nowe aspekty genetyki i genomiki polskich populacji troci *Salmo trutta* L. i łososia atlantyckiego *Salmo salar* L.”

2. **Dr hab. inż. Katarzyna Czyż** – nadanie stopnia doktora habilitowanego przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dnia 13.05.2022 r.

Osiągnięcie naukowe:

„Zastosowanie estrów etylowych oleju lnianego w żywieniu zwierząt gospodarskich jako metoda kształtowania profilu kwasów tłuszczowych produktów pochodzenia zwierzęcego.

DOKTORATY

1. **Dr Piotr Nowak** – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w dniu 5 marca 2021 r.

Tytuł rozprawy:

„Efektywność stosowania wieloskładnikowych dodatków paszowych w żywieniu prosiąt i warchlaków”

Promotor – dr hab. Małgorzata Kasproicz-Potocka

Promotor pomocniczy – dr inż. Anita Zaworska-Zakrzewska

2. **Dr Agata Szczerba** – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Andrzeja Śniadeckich w dniu 22.04.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Badania nad długotrwałą hodowlą pierwotnych komórek płciowych kury”

promotor – prof. dr hab. Marek Bednarczyk

promotor pomocniczy – dr Takashi Kuwana

3. **Dr inż. Vitalii Demeshkant** – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniu 24.05.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Morfologiczna i funkcjonalna analiza ultrastruktury szkliwa zębów i jego skład chemiczny u koni”.

Promotor – prof. dr hab. Leonid Rekovets

Promotor pomocniczy – dr hab. inż. Przemysław Cwynar

4. **Dr inż. Marek Bogdaszewski** – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 22.04.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ wybranych czynników na rozwój poroża daniela zwyczajnego w warunkach fermowych”

Promotor – prof. dr hab. Paweł Janiszewski

Promotor pomocniczy – dr hab. Katarzyna Tajchman, prof. uczelni

5. **Dr inż. Joanna Nowosad** – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 28.04.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Optymalizacja biotechniki rozrodu i wybrane aspekty wczesnej ontogenezy brzany (*Barbus barbus* L.) w warunkach kontrolowanych”

Promotor – dr hab. inż. Krzysztof Kupren, prof. UWM

6. **Dr Michał Marcin Schulz** – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dnia 28.04.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ pasożyta *Nosema ceranae* na biochemiczne mechanizmy odporności oraz zmiany morfologiczne w kluczowych tkankach matek pszczoły miodnej”

Promotor – dr hab. Aneta Strachecka, prof. uczelni

Promotor pomocniczy – dr hab. Maciej Grzybek

7. **Dr inż. Maciej Jacek Starczewski** – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 23.06.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Potencjał fermentacyjny i wartość pokarmowa ślazu pensylwańskiego oraz jego przydatność w żywieniu przeżuwaczy”

Promotor – prof. dr hab. Cezary Purwin

Promotor pomocniczy – dr inż. Maja Baranowska

8. **Dr inż. Arkadiusz Matuszewski** – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dniu 23.06.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ nanocząstek wybranych związków wapnia podawanych *in ovo* na rozwój zarodka kury, wyniki produkcyjne oraz jakość kości kurcząt brojlerów”.

Promotor – dr hab. Monika Łukasiewicz-Mierzejewska

9. Dr inż. Dariusz Gugala – nadanie stopnia doktora przez Radę Naukową Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dnia 23.06.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ zastosowania chelatów mineralnych wapnia, cynku, miedzi i żelaza oraz kalcytriolu z lub bez dodatku alfa-ketoglutaranu (AKG) w diecie bażantów na efekty produkcyjne oraz wskaźniki jaj, mięsa i kości”

Promotor – dr hab. Marian Flis, prof. uczelni

10. Dr Ewa Ziolkowska – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Andrzeja Śniadeckich w dniu 1.07.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ dodatku prebiotyku na wskaźniki biochemiczne krwi, wartość odżywcza mięsa i mikrostrukturę tkanek ryb”

promotor – dr hab. inż. Magdalena Stanek, prof. PBŚ

promotor pomocniczy – dr inż. Mateusz Rawski

11. Lek. wet. Sebastian Słodki – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Andrzeja Śniadeckich w dniu 15.07.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Wpływ procesu starzenia na mikrostrukturę wybranych mięśni szkieletowych psów”

promotor – dr hab. inż. Joanna Bogucka, prof. PBŚ

12. Dr inż. Kamil Mateusz Otowski – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 28.06.2022 r.

Tytuł rozprawy:

„Efektywność stosowania nanocząstek miedzi i cynku w żywieniu indyków rzeźnych”

Promotor – prof. dr hab. Krzysztof Kozłowski

Promotor pomocniczy – dr hab. Aleksandra Drażbo

14. Pro Memoria

Profesor dr hab. Aleksander Walkiewicz (1940-2022)

Profesor dr hab. Aleksander Walkiewicz był wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. W początkowym okresie kariery naukowej był również związany z Wyższą Szkołą Rolniczo-Pedagogiczną w Siedlcach (obecnie Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy). Pełnił wiele funkcji, w tym dyrektora Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach, zastępcy dyrektora Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej Akademii Rolniczej w Lublinie, kierownika Zakładu Hodowli Trzody Chlewnej, a następnie Katedry Hodowli i Technologii Produkcji Trzody Chlewnej, prorektora Akademii Rolniczej w Lublinie (1987-1990), prodziekana Wydziału Rolniczego Wyższej Szkoły Rolniczo Pedagogicznej w Siedlcach (1979-1981).

Był członkiem i przewodniczącym Lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, członkiem Rady Gospodarczej przy wojewodzie lubelskim, prezesem ZNP AR w Lublinie.

Ceniony dydaktyk i wychowawca wielu pokoleń studentów oraz pracowników naukowych, związanych z chowem i hodowlą świń. Promotor ponad 130 prac magisterskich, 4 przewodów doktorskich oraz opiekun naukowy 2 prac habilitacyjnych. Autor lub współautor 3 skryptów oraz około 300 publikacji naukowych.

Do najważniejszych osiągnięć naukowych i aplikacyjnych Profesora Aleksandra Walkiewicza należy przede wszystkim wdrożenie programu hodowlanego z wykorzystaniem metod *in situ* i *ex situ* dla świń rasy puławskiej jako rezerwy genetycznej. Był jednym z inicjatorów ochrony zasobów genetycznych rodzimych ras świń oraz przewodniczącym Zespołu ds. Ochrony Rodzimych Ras Trzody Chlewnej przy Ministerstwie Rolnictwa.

Za zasługi naukowe, dydaktyczne i organizacyjne Pan Profesor został uhonorowany Krzyżem Kawalerskim Orderu Odznaczenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Zasłużony dla miasta Lublina, nagrodą Zarządu Głównego Towarzystwa Wspierania Inicjatyw Gospodarczych oraz wieloma innymi wyróżnieniami naukowymi i honorowymi, w tym Złotą Odznaką ZNP.

W naszej pamięci Profesor Aleksander Walkiewicz pozostanie jako wybitny naukowiec i uznany specjalista z zakresu zootechniki, ceniony nauczyciel i wychowawca kilku pokoleń studentów, ale też jako mądry, prawy i życzliwy Człowiek, który tworzył historię Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Lubelszczyzny.

Opracował: dr hab. Marek Babicz, prof. UP

Profesor zw. dr hab. Adam Maciej Kołataj (1934-2022)

Czym jest chwila...

Czasami wydawałoby się, że to mrugnięcie powieką, ktoś inny by powiedział okiem, tak tym błękitnym czy niebieskim, o którym tak przepięknie pisał Profesor w jednej ze swych książek *Czy możemy mieć dzieci o niebieskich oczach?*

Adam Maciej Kołataj urodził się w Końskich 21 maja 1934 roku, dlatego pewnie zawsze witał nas pozdrawiając słonecznie nasz organizm.

W 1954 roku jako student rozpoczyna pracę w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i Akademii Rolniczej w Lublinie. Mimo nieprzyjaznych czasów Profesor ma szczęście do ludzi wybitnych, otwartych i radosnych. Już w 1959 roku dołącza do zespołu Katedry Fizjologii Człowieka Akademii Medycznej w Lublinie. W tym czasie ukazują się pierwsze publikacje na temat wpływu grup tiolowych w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. W roku 1961 uzyskuje stopień doktora nauk rolniczych pracując w Katedrze Fizjologii Zwierząt UMCS w Lublinie. Rozpoczyna pionierskie prace z zakresu heterozji zwierząt wraz z zespołem Pani Profesor Laury Kaufman.

Habilituje się w 1967 roku na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczej w Krakowie i otrzymuje propozycję objęcia kierownictwa nowo utworzonego Zakładu Dziedziczenia Cech Fizjologicznych IGHZ PAN w Jastrzębcu.

Od 1968 roku związany jest stale z Instytutem Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN. Tworzy prężnie działający i rozwijający się zespół. Ukoronowaniem tych działań są liczne doktoraty wykonane pod kierunkiem Pana Profesora.

W roku 1975 otrzymuje zadanie organizacji Instytutu Biologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach. Już po 2 latach swej działalności zostaje dyrektorem tegoż Instytutu i piastuje to stanowisko aż do 1984 roku, kiedy obejmuje stanowisko prorektora WSP w Kielcach.

W latach 1988-1992 zostaje przedstawicielem Polski w Międzynarodowym Laboratorium Biotechnologicznym w Nitrze w Słowacji, jednocześnie utrzymuje stałą współ-

pracę z licznymi ośrodkami naukowymi w Polsce. W tym czasie zostaje powołany jako zagraniczny członek Słowackiej Akademii Nauk.

W 1992 roku zostaje pierwszym w historii, wybranym w wolnych wyborach Rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach.

Jego Magnificencja Rektor Prof. zw. dr hab. Adam Maciej Kołataj przez 2 kadencje piastując to stanowisko dokonuje ogromnego rozwoju tej uczelni. Liczne jego kontakty międzynarodowe z ośrodkami naukowymi z Japonii, Szwajcarii, Stanów Zjednoczonych, Niemiec czy Słowacji otwierają drzwi dla rozwoju młodej kadry. To dzięki osobistemu zaangażowaniu profesora Kołataja, nie tylko uczelnia kielecka, ale także środowiska akademickie Krakowa, Łodzi, Gdańska czy Śląska mogą poszczycić się dziś wspaniałymi prężnie działającymi profesorami i pracownikami naukowymi.

W 1997 roku obejmuje stanowisko kierownika Studium Doktoranckiego w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt Polskiej Akademii Nauk.

Pan Profesor nie lubił stagnacji. Ciągle szukał nowych bodźców. Cały czas chciał coś budować, przekazywać wiedzę. Dlatego brał czynny udział w życiu naukowym, obejmując różne funkcje w Komitetach Naukowych w Polskiej Akademii Nauk. Krzewił wiedzę w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej, tworząc nową uczelnię Wszechnicę – Polską Szkołę Wyższą TWP w Warszawie, zostając jej Rektorem. Pomaga w rozwoju wielu ośrodków akademickich w Łodzi, Bydgoszczy czy Warszawie.

Wysokie kompetencje zawodowe, życzliwość w stosunku do wszystkich osób owocują wypromowaniem ponad 450 magistrów, 40 doktorów z których 15 uzyskuje stopień doktora habilitowanego, zostając uznanymi profesorami wielu Uniwersytetów i Instytutów Naukowych. Główną problematyką badawczą Profesora były fizjologiczne podstawy heterozji u zwierząt, genetyczne i fizjologiczne podstawy homeostazy i reaktywności stresowej.

Był autorem 415 publikacji naukowych w tym 144 publikacji z listy JCR oraz wielu podręczników m.in. *Dyskretny urok genu*, *Pochwała stresu*, *Biologiczne podstawy heterozji*, *Genetyka fizjologiczna zwierząt*. Jego działalność naukowa, organizacyjna oraz dydaktyczna została doceniona licznymi odznaczeniami państwowymi krajowymi i zagranicznymi m.in. Krzyżem Kawalerskim Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, Medalami Uniwersytetu w Essen, Instytutu Produkcji Zwierzęcej w Nitrze oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (AR w Lublinie).

Swoim młodszym kolegom udzielał wielu rad, do których powoli wszyscy Jego wychowankowie, dorastamy i próbujemy zrozumieć otaczający świat.

Świat w którym będziemy wspominać Tego Wielkiego Człowieka pozostającego w sercu wielu z nas.

Opracował: dr hab. Artur Jóźwik, prof. IGHZ

Profesor dr hab. Mirosław Pięta (1951-2022)

Urodził się 8 września 1951 roku w Jedlnie Pierwszym, woj. łódzkie. Mgr inż. Wydziału Zootechnicznego AR w Lublinie (1974), dr nauk rolniczych w zakresie zootechniki (1982), dr hab. nauk rolniczych w zakresie zootechniki – hodowli owiec (1993), profesor (2001). Technik w Zakładzie Hodowli Owiec (1973-1975), asystent (1976-1982), adiunkt (1982-2001), profesor nadzwyczajny (od 2001), profesor zwyczajny (od 2012).

Autor 232 publikacji (w tym 106 oryginalnych rozpraw naukowych i monografii i 1 podręcznika akademickiego) z zakresu genetyki i hodowli owiec oraz analizy czynników dotyczących pokroju i użytkowości koni.

W latach 1996-2011 członek Grupy Roboczej ds. Ochrony Zasobów Genetycznych Owiec i Kóz przy IZ PIB w Krakowie. Autor zatwierdzonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz aktualnie realizowanego „Programu hodowlanego ochrony zasobów genetycznych polskich owiec nizinnych odmiany uhruskiej”.

Promotor 1 przewodu doktorskiego, opiekun naukowy 67 prac magisterskich i inżynierskich. Wykonał 78 recenzji do wydawnictw naukowych, 4 grantów, 5 rozpraw doktorskich, 4 rozpraw habilitacyjnych i 2 na tytuł profesora.

Członek Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego (1974-2006). W latach 1998-2000 przewodniczący lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. W latach 2001-2004 członek Zarządu Głównego tego Towarzystwa. Odznaczony Honorową Odznaką PTZ. Członek korespondent Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (1997-2012). W latach 2007-2010 redaktor sec. EE (Zootechnica) Annales UMCS.

Uhonorowany nagrodą III° Izby Wełny w Gdyni (1983) oraz nagrodą III° Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1984).

Odznaczony: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1997) i Złotym Krzyżem Zasługi (2000).

Profesor Mirosław Pięta zmarł w dniu 4 lipca 2022 r.

Pracownicy Katedry Hodowli Zwierząt i Doradztwa Rolniczego w UP w Lublinie

15. Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
Krajowe	
LXXXVI Jubileuszowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Hodowla i chów zwierząt w Polsce – od tradycji do nowoczesności – 100 lat Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego” http://zjazdptz2022.urk.edu.pl/	21-23 września 2022 r. Kraków
IV Ogólnopolska Przyrodnicza Konferencja Naukowa „Mater naturae” - osiągnięcia, wyzwania i problemy nauk przyrodniczych https://konferencja-przyrodnicza.pl/	9 grudnia 2022 r. Lublin (hybrydowo)
Międzynarodowe	
13rd International Conference on Goats (ICG 2021) https://www.iga-goatworld.com/	18-23 września 2022 r. Eger, Węgry
20th Congress of the International Society for Animal Hygiene, „Animal hygiene and animal welfare - essential for humans, animals and the environment”, https://www.vetmed.fu-berlin.de/en/einrichtungen/institute/we10/ISAH-2022/index.html	5-7 października 2022 r. Berlin, Niemcy
7th International Congress on Veterinary and Animal Sciences (ICVAS 2022) https://icvas.gen.tr/congre/	20-22 października 2022 r. (online)
Animal Production International Seminar 2022 Developing Modern Livestock Production in Tropical Countries https://apis.ub.ac.id/	10 listopada 2022 r. (online)
IV Międzynarodowa Konferencja Online Dotycząca Szkolenia Zwierząt https://atmconference.eu/	20 listopada 2022 r. Warszawa, Polska
10th International Sheep Veterinary Congress https://isvc2023.com/	6-10 marca 2023 r. Sewilla, Hiszpania
1st European Congress on Applied Animal Sciences, https://www.ecaas-congress.com	11-14 kwietnia 2023 r. Wrocław, Polska
XIX European Symposium on the Quality of Eggs and Egg products and XXV European Symposium on the Quality of Poultry Meat https://www.eggmeat2022.com/	7-9 września 2023 r. Kraków

Redakcja: Eugeniusz Grela, Aldona Kawęcka, Monika Michalczuk,
Ela Sawicka, Brygida Ślaska, Tomasz Szwaczkowski, Anna Wójcik

Kontakt: monika_michalczuk@sggw.edu.pl

Skład i łamanie – Joanna Płużańska

Projekt okładki – Patryk Grela

Sponsor wydawniczy

